

B TIDSKRIFT FÖR BRANDVÄSENDET

Band 3

Juni 1912

N:r 6

Prenumerationspris inkl. postarvode:

För helt år Kr. 5: —

Lösnummerpris 50 öre.

BEDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIFVARE:
BRANDCHEFEN I SUNDSVALL **G. HELLGREN.**
RIKSTELEFON 160.

Miniannonnspris 80 öre pr centim.

Utkommer med 12 nummer pr år.

Boltryckeri-Årskiftet i Sundsvall 1912.

Svenska Brandchefsföreningen 1912.

Styrelse:

Ordförande: E. Tegnér, Göteborg, vice
ordförande: O. von Malmberg, Gefle. Sekre-
terare och Kassör: R. Stridbeck, Kalmar,
R. Mossberg, Norrköping, G. Hellgren,
Sundsvall.

Suppleanter: K. Öhlin, Sundbyberg, V.
Settergren, Borås, E. Löfberg, Lysekil.

Revisorer:

J. F. Norrlander, Mariestad, A. Jönsson,
Trelleborg.

Revisorssuppleant: K. Sandberg, Lindes-
berg.

Hedersledamot:

f. d. Brandchefen i Stockholm, Kommen-
dörkapten B. Hollsten.

Medlemmarne ordnade läns- och stadsvis.

(b. = Brandchef, vb. = vice Brandchef,
L. = Föreningens Länsombud).

Stockholm:

Stockholm: A. Svinhufvud, b. Kapten. 1867.
" C. Borgenstjerna, Brandkapten.
" C. Gyllenhammar, 1. Brandlößjt-
nant. 1873.
" F. Kuhlberg, Brandlößjtant.
" A. G. Hamberg, d:o 1879.

Stockholms län:

Sundbyberg: K. Öhlin, b. Handlande. L.
Södertälje: P. J. Nilsson, b. Direktör. 1854.
Hagalund: J. H. A. Schagerström, b. 1875.

Malmöhus län:

Malmö: N. Djurklou, b. Ryttmästare. 1864.
" Aug. Hallström, vb. Brandl. 1862.
Helsingborg: H. Fogelklou, b. Löjtn., L. 1882.
" G. Gunnarsson, vb. Ing. 1878.
" E. Johansson, B.-serg.
" N. G. Hoff, tfj. vb. Löjtn. 1885.
Landskrona: L. Tell, b. 1876.
Trelleborg: A. Jönsson, b. Kamrer. 1876.
Ystad: F. Bergensträhle, b. Ryttm. 1862.

Svedala: J. E. Allard, b. Ingeniör.
Eslöf: A. Rudeberg, b. Kontorschef. 1868.

Kristianstads län:

Kristianstad: W. Smedberg, tfj. b. Kap. 1876.
Åhus: O. Jacobsson, b. Byggmästare.

Blekinge län:

Karlskrona: R. J. Lundborg, b. Löjtnant.
Karlshamn: J. Charpentier, b. Löjtn. 1869

Hallands län:

Halmstad: I. Modigh, b. Kapten, L. 1857.
Kungsbacka: P. Landin, b. Handl.
" Aug. Ekeblad, vb. Lärare.
Varberg: O. Nordblom, b. Handl.
Falkenberg: E. Lindvall, b. Disponent.

Göteborgs och Bohus län:

Lerum: E. Tegnér, f. d. b. Kapten. 1851.
Göteborg: G. Ekstedt, b. Löjtnant. L. 1873.
" E. Nicander, vb. Löjtnant. 1881.
" F. O. Sandwall, tfj. vb. Löjtn. 1878.
" E. Enander, Löjtnant. 1886.
Lysekil: E. Löfberg, b. Disponent. 1864.
Uldevalla: H. Mson Koch, b. Direktör.
Gårda: Aug. Åkeson, b. Ingeniör. 1871.
Krokslätt: A. H. Lehn, b. Verkm. 1856.

Elfsborgs län:

Borås: V. Settergren, b. Grossh. L. 1854.
" S. Lindh, 2:dre b. Ingeniör. 1870.
" O. Ohlson, f. d. 2:dre b. Ingeniör. 1870.
" S. Sandwall, f. d. vb. Disponent.
Alingsås: J. Möller, b. Bryggmästare. 1868
Ulricehamn: D. Helin, b. Kapten. 1856.
" L. Engström, vb. Förest. 1870.
Fritsla: R. Traneus, 1:e b. Ingeniör. 1857.
Vänersborg: J. Wallin, b.

Skaraborgs län:

Mariestad: J. F. Norrlander, b. Löjtn. L. 1855.
Hjo: J. Andersson, b. Frisör. 1872.
Falköping: J. A. Ahlberg, b. Fanjunkare. 1861.
Sköfde: J. Björck, b. Stadsfiskal. 1867.
Töreboda: G. W. Stenström, b. Kommissarie.

Kronobergs län:

Alfvesta: A. Johansson, b.
Elmhult: E. Hörberg, b. Polisupplyningsman.
Vexjö: J. Eckerbom, b. Kamrer. L. 1870.
" G. Åstrand, vb. Direktör.

Jönköpings län:

Jönköping: N. C. Ohlson, b. Kapten, L. 1859.
Eksjö: A. Hultin, b. Kapten. 1866.
Hvetlanda: P. E. Peterson, b. Trädgårdsmästare. 1838.
Grenna: A. E. Bolling, b. Fabrikör.

Kalmar län:

Kalmar: R. Stridbeck, b. Kapten. L. 1873.
" E. R. Brantenberg, vb. Löjtn. 1881.
Oskarshamn: H. Ljungqvist, b. Stadsingeniör.
Västervik: E. Abrahamson, b.
" E. Holm, vb. Hamnkapten.
Mönsterås: Chr. Andersson, b. Muraremäst.

Östergötlands län:

Linköping: K. von Feilitzen, b. Major. 1860.
Norrköping: R. Mossberg, b. L.
Söderköping: E. Lindström, b. Juvelerare.
Mjölby: T. Tollin, b. Kamrer.
" C. E. Lindh, vb. Köpman. 1877.
Finspong: A. Tjellberg, b. Kontrollant. 1878.

Södermanlands län:

Nyköping: K. A. Petersson, b. L.
" B. H. Giertz, vb. Verkst.-chef. 1870.
Eskilstuna: J. Petersson, b.
Mariefred: A. A. Dahlbom, b.
Katrineholm: H. Grönkvist, b. Verkstadschef.
Flen: C. Tibblin, b. Handl.

Örebro län:

Örebro: E. Thestrup, b. Intendent. 1877.
Askersund: K. B. Aman, b. Ingeniör.
Lindesberg: K. E. Sandberg, b. Stadsfiskal.
Nora: J. Kristansson, b. Redaktör.
Karlskoga: Gust. Petersson, b. Grosshandl.

Värmlands län:

Karlstad: J. P. Wendt, b. Major. L. 1852.
" A. Nelson, vb. Stadsfiskal.
Kristinehamn: E. Holmberg, b.

Vestmanlands län:

Västerås: C. G. Sjöqvist, b. L. 1868.
" A. Danielsson, vb. Fabrikör. 1865.
Sala: A. Åhman, b. Ingeniör. 1876.
" E. Bergström, vb.

Upsala län:

Upsala: A. P. Eriksson, b. L.
" E. Wallnerström, vb.
Skutskär: R. Strand, b. Förvaltare.
Enköping: K. Rosell, b. Fabrikör. 1868.

Gefleborgs län:

Gefle: O. von Malmberg, b. Major. L. 1859.
" R. Reinecke, vb. 1875.
Hudiksvall: J. O. Wiklund, b. Fotograf. 1856.
Söderhamn: J. A. Söderberg, b. Fabrikör. 1879.
Ljusdal: Aug. Andersson, b.

Kopparbergs län:

Falun: G. Nordin, f. d. b. Kapten 1862.
" C. Landström, b.
Hedemora: C. J. Carlsson, b. Stadsingeniör.
Avesta: E. H. Nyman, b. Ombudsman. 1871.
Mora: I. Persson, b. Polisuppsyningsm. 1876.
Ludvika: C. G. Rapp, b.

Jämtlands län:

Östersund: G. Geijer, b. Kapten. L. 1870.
" Nordin, vb. Löjtnant. 1875.

Vesternorrlands län:

Hernösand: N. Lindmark, b. 1872.
" Chr. Karlfeldt, vb. Köpman. 1862.
Sollefteå: G. Clarin, b. Syssloman.
Sundsvall: G. Heggren, b. Kapten. L. 1862.
" J. O. Attaque, vb. Poliskommis-
sarie. 1863.

Vesterbottens län:

Norrbottnens län:

Luleå: U. Ullman, b. Kapten. L. 1873.
Gällivare: Joh. Söderberg, b. Öfverlä. 1864.
Piteå: M. Winlöf, b. Stadsfiskal. 1882.
Kiruna: A. Lenander, 2dre b. Ingenjör.
Malmerget: J. Jansson, b. Förvaltare.

Gotlands län:

Visby: A. Zetterling, b. Kapten. L. 1865.
" J. Ödin, 2dre b. Fabrikör.

Utomlands.

Danmark:

Aarhus: S. Bøstrup, Brandassistent.

Finland:

Åbo: K. M. O. Nordenswan, Brandmäst. (=b.)
Helsingfors: Oskar Ekman, v. Brandm. (=vb.)
Vasa: K. A. Arell, Brandmästare (=b.)

Kaillelse

till Svenska Brandcheffsöreningens årsammanträde i Stockholm den 8. och 9. Juli är utfärdad jämte Program för båda dagarna.

Motioner skola vara inkomna till Kapten E. Tegnér, Klarabergsgatan 31, Stockholm, senast 14 dagar före sammanträdet.

Det torde observeras, att föreningsförhandlingarna äro utsatta till sammanträdet första timmar.

Då hufvudstaden utgör lämpligaste platsen för samlandet af utställningsföremål, kommer en ovanligt rundlig tid att egnas åt uppvisningar och prof med dylika, hvarjämte gifvetvis tid anslagits för studerande af stadens brandväsen, stationer o. s. v. Där emot har tiden för föredrag denna gång inskränkt.

Vi uppmana landets brandchefer i såväl mindre som större orter att, om så ej redan skett, snart anmäla sig till inträde i föreningen och vi hoppas på talrik samling å Johannes brandstation kl. 11 f. m. den 8. Juli.

Rotationspumpar (sprutor).

Sträfvandet att ersätta kolfpumpens fram- och återgående rörelse med roterande rörelse är mycket gammalt. Kolfpumpens nackdelar — skakning, afbrott i vattenströmmen, omöjligheten att använda motorer med större hastigheter, strejkande till följd af sand, slam, stöcker m. m. — ligga ju i öppen dag. Det är egentligen de senare årtiondenas framsteg vid själfva tillverkningen af kolfpumpornas detaljer, som åstadkommit de utmärkt vackra resultat, hvilka åstadkommas med sådana sprutor af såväl utländskt som våra välkända svenska firmors fabrikat.

Redan under medeltiden försökte man konstruera roterande pumpar, men oakadt byggda enligt fullkom-

ligt riktiga principer förmådde dessa ej kämpa sig fram, utan tvifvel på grund af den tidens mindre utvecklade tekniska hjälpmedel, hvilka icke tillåto så noggrant utförande, som är absolut nödvändigt.

För öferskådligghetens skull införa vi här afbildningar af några slags roterande pumpar. Fig. 1 visar »Machina Pappenheimiana», i hvilken vattnet insögs och utdrefs genom den roterande rörelsen af två i hvarandra gripande roterande kolfvar med kugg-hjulslänkande genomskärning. Dessa måste naturligtvis sluta ut till såväl hvarandra som pumphusets väggar och lock. Vattnet får gifvetvis här en fullt jämn rörelse och gräns för hastigheten synes knappast finnas. Men fullständig tätning var svår att åstadkomma.

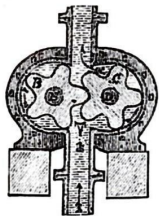

Fig. 1.

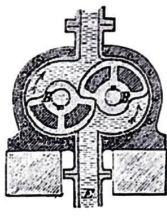

Fig. 2.

»Repsolds roterande pump», fig. 2, hvilat på samma princip. Båda kolfvarne måste gifvetvis i sin rörelse noga följa hvarandra medels utvändigt anbragt anordning. »Ramellis kapselverk», fig. 3, var ett annat

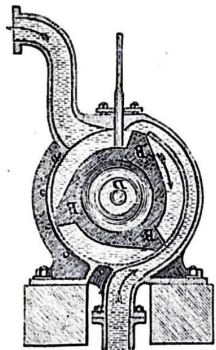

Fig. 3.

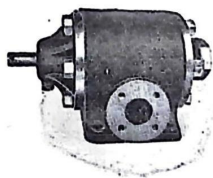

Fig. 4.

slag af roterande pump, där dock ett slags rörlig klaff måste finnas för att efter passerandet af kolfvens utskott åstadkomma afstängning mellan sug- och tryckrum.

För brandväsendet voro emellertid dessa pumpar utan betydelse så länge handkraft var enda medlet för deras drifvande. Den vanliga pump-rörelsen var ju mera förenlig med handkraftens användande. Först då man i midten af förra århundradet började använda ånga dök idén att använda denna för drifvande af rotationspumpar upp. En amerikansk fabrik Silsby manufacturing Co. ansträngde sig icke utan resultat att föra i handeln ångsprutor, arbetande med de gamla Pappenheimiska pumparna.

Men resultatet tyckes dock endast hafva varit öfvergående, åtminstone hör man numera icke talas

om dylika sprutor. Silsbysprutorna hade ock roterande ångmaskiner med fullkomligt liknande konstruktion som pumparne. För närvarande är vanliga förhållandet att ångsprutorna i analogi med sina kolf-cylinder-ångmaskiner arbeta med kolfpump, hvarvid pumpkolfvarne äro direkt kopplade till ångkolfvarne.

En väsentlig förändring i detta förhållande har inträdt på alla sista tiden, sedan elektriska och explosions-maskiner kommit i bruk inom brandväsendet för redskapens framförande. Här måste genast tanken tränga sig fram, att använda de ifrågavarande motorerna med deras hastiga rotationsrörelse äfven till drifvande af rotationspumpar, och egentligen är det först under de alla sista åren, som denna pumptyp börjat spela en röle inom brandväsendet.

När man nu för tiden bygger rotationspumpar, så har man öfvergifvit den gamla Pappenheimiska konstruktionen, och för närvarande är det två bestända typer af detta slags maskiner, som beherska marknaden: den ena efter sin uppfinnare så kallade Pittler-pumpen och centrifugal- (slung) pumpen. Dessa pumparters byggnad och arbetssätt äro afgjordt olika. Pittlerpumpen arbetar liksom ett slags kolfpump, i det att den liksom skjuter vattnet framåt genom i ett hus tätt anslutande rörliga skiljeväggar (kolfvar), hvilka dock icke röra sig rätlinigt fram och tillbaka utan gå i cirkel. Pittlerpumpen är alltså en verklig kolfpump med i cirkel sig rörande kolfvar. — Centrifugalpumpen däremot består af ett inom ett hus med stor hastighet roterande skofvelhjul, till hvilket vatten tillföres i centrum för att slungas ut i radiell riktning. Endast genom den på detta sätt meddelade hastigheten sker fortskaffningen af vattnet.

Pittlerpumpen, hvars yttre visas af fig. 4, har en inre cylindrisk, roterande del, fig. 5. I denna kolf äro längsgående urfräsningar gjorda och i dessa äro väl slipade, rörliga skifvor inpassade. Själfva yttercylinderns lock hafva, såsom framgår af fig. 6, icke plana innerytor, utan dessa utgöras af ekvidistanta kurvor. Dessa kurvor tvinga vid kolfvens rörelse dennas skifvor till en fram- och återgående rörelse i urfräsningarnas längdriktning. Sug- och tryckrören äro

Fig. 5.

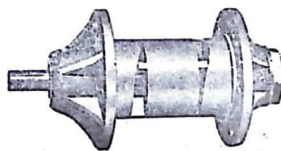

Fig. 6.

medels kanaler förbundna hvardera med två af de ekvidistanta ytorna, som befinna sig på de båda locken diametralt mot hvarandra. Schematiskt visas af fig. 7

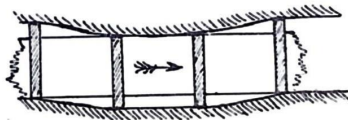

Fig. 7.

huru sugningen åstadkommes. Vi tänka oss cylinderlockens i cirkel kring medelpunkten liggande kurvor liksom äfven kolfvens yta här utlagda i plan. Om nu kolfvens yta, *k*, drages i pilens riktning, så tvingas skifvorna till rörelse i deras längdriktning, hvarvid de mellan dessas utskjutande ändrar befintliga mellanrummen förstöras och vatten insuges, under det att å motsatta sidan en förminskning uppstår och vattnet utpressas.

Fig. 8 och 9 visa pumpen i genomskärningar.

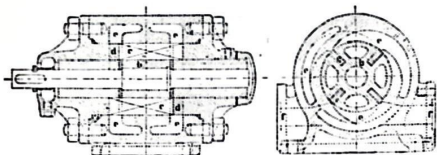

Fig. 8.

Fig. 9.

Lockens skefva ytor, *d*, hafva tvingat skifvorna, *c*, den öfre åt höger, den nedre åt venster; *e*, *f* äro kanalerna i cylinderns vägg.

Ett s. k. skadligt rum kan vid dessa pumpar icke förekomma. Förlust kan endast uppstå på grund af öfthet mellan kolfvens och skifvornas ytor samt lockens och cylinderns slitförlust. Den exakt inslipade kolfkroppen, som utan tryck hvilat mot cylindern åstadkommer ju föga slitning, då däremot skifvorna till följe af centrifugalkraften vid en rotation af 800 hvarf med afsevärd kraft tryckas mot cylindern. Ännu ogynnsammare ställer sig slitningen på dessa skifvors ändtytor, hvilka vid sin passage längs lockens böjda ytor icke kunna undgå en betydlig slitning. För att motverka denna nackdel sammansätts skifvorna af två delar, hvilka hållas åtskilda genom en i fogen insatt fjäder.

Orent, slam- eller sandfylldt vatten kommer ej att verka störande på pumpens driftsäkerhet, men att det måste utöfva ett skadligt inflytande med hänsyn till nötning är otvifvelaktigt.

Att en maskin af så enkel konstruktion som denna icke skall lida af stötter och skakningar under körning på äfven dåliga vägar är gifvet. Detta visar äfven det faktum, som framgick af en profkörning den 1073 km. långa vägen från Berlin till Kassel.

Tillföljd af den jämna vattenrörelsen ligga såväl sug- som tryckslangar stilla och s. k. sug- och tryckblasar blifva icke nödvändiga.

Då hvarje hvarf af kolfven prässar en viss bestämd vattenmängd genom tryckröret, så åstadkommes vid denna pump liksom vid hvarje vanlig kolfpump en stegring af motståndet i tryckledningen, en sträfvän att spränga tryckslangarna, hvarför äfven här returventil blifver erforderlig.

Pumpen suger liksom hvarje tät kolfpump vid igångsättningen först luften ur sugledningen och detta t. o. m. ännu säkrare, enär ingen förlust vid ventilslutningen förekommer. Under nämnda profkörning med Berlinvagnen lär t. o. m. 9.8 m. sughöjd uppnåtts. (Det vore emellertid af intresse att veta, hvilket barometerstånd den dagen var rådande i Kassel!)

Från i Berlin utförda varaktighetsprof framgår att en pitterpump vid 7.5 meters sughöjd arbetade 300 timmar utan att nötning förmärktes i glidytorerna. De af hårdgummi bestående skifvorna, hvilka slitits 0.8 mm., visade i öfrigt inga skador.

Vid slutet af detta försök slog man in den 750 liter rymmande vattenbehållaren (från och till hvilken

vattnet leddes) 28 liter sand och 14 liter slamm. Pumpen arbetade 6 timmar, hvarefter densamma isär-togs och undersöktes, hvarvid visade sig, att skifvorna slitits 0.3 mm. i längd och bredd, men pumpens glid-ytor visade ingen afnötning.

Forfs.

Motorsprutornas framtid.

Historien upprepande sig själf.

(Mr H. W. Bringham i »Insurance Engineering».)

Vissa automobil-tidskrifter hafva klandrat våra brandchefer för det de ej nog ljudligt framhållit gasolin (petroleum-) sprutor. Hittills hafva samma tidskrifter låtit oss tro, att bruket af sådana maskiner blifvit allmänt, men nu lära vi oss, att detta ej kan vara sannt förän cheferna öfvervunnit sina gamla fördomar. Vi hafva vidare lärt oss, att, då ångmaskiner först kommo till, brandcheferna voro lika sena att lära känna deras brukbarhet och icke på länge ville öfvergifva sin tillit till de gamla pålitliga handkraftsprutorna.

Nämmande af det forna motståndet mot ångsprutorna var ej lyckligt; först emedan den afsedda slutsatsen är falsk och missledande, och för det andra af det skäl att historien upprepar sig själf. Just då ångsprutornas användbarhet var bevisad, trodde hvar och en som hade mekaniska anlag, att han kunde bygga och sammansätta dem, och i dag anstränga sig oändligt många automobilverksstäder att sätta ihop eller sälja motorsprutor. Förteckningen på de ångsprutor, som ägdes af staden New York år 1865, innehöll namn på tillverkare, hvilka hade varit glömda sedan 30 år och lika många tillverkare i landet i dess helhet hade lika kortvarigt namn. Hvarje före Chicagos brand tillverkad spruta var mer eller mindre ett experiment, äfven oakadt några voro af modeller, som ansågos vara lyckade. Då, såsom nu, gjorde många sprutor utmärkta prof, men stodo ej länge i aktiv tjänst. I själfva verket utgingo alla dessa från tillverkare, som upptogo brandredskap som en bisak. Det var en tid, då den stad, som icke hade en eller flera odugliga och värdelösa ångsprutor var ett undantag, och det är sådana, som förutsäga detsamma rörande automobila brandredskap inom fem år.

Den som skrifer detta gifver inga bevis för eller emot gasolinsprutor, men vill helt enkelt rikta uppmärksamheten på deras motiv, hvilka klandra offentliga tjänstemän för det de ej köpa dem. Låt oss vidare jämföra dessa maskiners arbete med ångsprutornas, något som vissa af våra vänner äro så angelägna om. Tag de sista två eller tre nurnen af de speciella factidskrifterna och se igenom både text och annonser. Vi finna då först en redogörelse för antagningsprofvet med en ångspruta, som aldrig gjort anspråk på att hafva mera än 85 eller 90 hkr., och en framställning visar, att densamma i verkligheten utvecklade 82 hkr. nyttigt arbete. En annan ångspruta af annat fabrikat men af samma nominella styrka utvecklade 70 hkr. Det finnes intet annat omnämmande af ångsprutprof, men en utgjutelse öfver officiella prof med gasolinsprutor vid ett nyligen hållet brandchefsmöte meddelar oss att tre sådana maskiner beräknade till 80, 72 och 70 hkr. blott utvecklade resp. 25, 27 och 44 hkr. nyttigt arbete. I en stad, där en sådan maskin provfades för mottagning, utvecklade den vid sugning högst 46 och arbetande från brandpost 52 hkr.

Det är omöjligt att säga huru många chefer och köpare hafva påverkat af dessa prof. Ej heller kanas vi verkan af anmärkningarna från de herrar mekanici, som säga, att gasolinsprutorna äro mycket mera invecklade än de med ånga drifna. Likväl är det anmärkningsvärdt, att de stora stadsdepartementen fortfarande sätta sitt förtroende till ångpumpar, och den allmänna tanken bland brändchefer synes vara att om ångsprutan kan föras till brandstället af en automobil resultatet bör blifva det mest tillfredsställande som för närvarande kan åstadkommas.

Anmärkningsvärda eldsvådor.

Falun.

Eredagen den 10 maj kl. 11.10 e. m. alarmerades brandkåren till Næslundska snickerifabriken, belägen vid Trotsgatan. Samtidigt inkom meddelade pr telefon om att fabriken redan stod i ljusan låga, hvilket föranledde, att den 20 man starka reservkåren omedelbart alarmerades

Vid brandkårens ankomst voro omkring två tredjedelar af fabriken redan öfvertända och elden rasade med stor häftighet. Dubbla slangledningningar utglades från tre brandposter och två från lilla ångsprutan, inalles åtta ledningar, till en sammanlagd längd af 770 meter.

Släckningsarbetet försvårades från fabriksens gårdsida af därstädes befintliga virkesupplag, öfver hvilka man var nödsakad att utlägga slangledningarna från baksidan af några mindre hus, mellan hvilka tak stegar måste utläggas för åtkommande af de mest hotade punkterna.

Efter tre och en half timmes arbete var den hufvudsakliga släckningen öfverstånden. Eftersläckning pågick till 10-tiden på f. m.

Fabriken, en större flygelbyggnad i två våningar, är uppförd af tunna brädväggar med sågspånsfyllning och ligger inklämdt mitt i ett kvarter af trähus.

Af själfva fabriksbyggnaden blef jämte maskinhuset den del, som ligger åt Trotsgatan, tämligen oskadad, men däremot blefvo sammansättningsverkstaden och den underliggande torkboden nästan fullständigt ramponerade.

Oberörda af elden förblefvo äfven en bostadslägenhet i fabriksbyggnadens förlängning, en å gården varande bostad af trä samt därvarande virkesupplag.

Fabriken var försäkrad i Städernas allm. för 23,000 kr. samt maskiner och lager i försäkringsbolaget Norton för 13,000 kr.

Denna eldsvåda är den största och en af de mest hotade, som på flere år förekommit i Falun.

Man antager att elden uppstått genom någon gnista från skorstenen.

Damaskus.

Damaskus, den mest orientaliska af alla orientaliska städer, har på några timmar förlorat sin förnämsta dragningskraft — de vackra stora basarerna. Natten mellan den 27 och 28 april förstörde en stor eldsvåda, sådan som i senare tid blott upplefves i Konstantinopel, de största basarerna och med dem kärnan af staden, från hvilken rörelsen dittills utgick och utbredd sig öfver staden.

Elden utbröt kort efter midnatt i den stora basaren. Platsen för eldens uppkomst anses vara ett tryckeri. Den egentliga orsaken till eldens uppkomst

är ännu obekant. Häröfver utbreder man sig i allehanda gissningar. Skadan på varor uppskattas till ungefär 25 millioner francs, hvaraf blott 10 procent betäckas af försäkrings-sällskapen. Materialskadorna torde åtminstone belöpa sig till ytterligare 15 millioner francs, så att staden torde träffas af en förlust på ungefär 40 millioner francs. Noggranna uppgifter kunna likväl ännu icke erhållas eller afgifvas. I hvarje fall har den stora handelsstaden erhållit ett mycket hårdt slag.

Några timmar var det stor fara för Amajaden moské, som är en af de vackraste i Orienten. Den ligger vid ändan af den stora basaren och räddades blott genom den gynsamma vinden samt genom nedrifvandet af alla omkringliggande hus. Några praktfulla romerska portar och pelare, som stå strax framför moskén, hafva blifvit helt svärtaude af rökens men oskadade. Äfvenså voro tyska Palestinabanken och kejsrerliga ottomanska banken länge i fara. Man har blott släckningsarbetena af militären, som utfordes med tapperhet under omtänksam och handlingskraftig ledning att tacka för att en större olycka afvändes.

Elden fann riklig näring i det myckna torra träverket. Den stora basaren hade sedan den för cirka 10 år sedan redan delvis förstördes af eld, nägorlunda solidt, d. v. s. af sten, återuppbyggts. Det då afbrunna trätaget hade man ersatt med ett modernt trätak, under det de öfriga trädelarna voro kvar. De närgränsande, numera nedbrunna basarerna bestodo däremot nästan blott af korsvirke och alla tak af trä. Då österländingar pläga elda med öppna ugnar, ständigt röka sina cigarretter och äfven eljes pläga ytterst öforsiktig utgåas med bränsle och ljus, måste det förundra att icke oftare dylika eldsvådor förekomma.

En mycket stor skuld träffar äfven kommunen. I största sorglöshet och samvetslöshet äser den allt bygnadsöfver och sörjer icke det ringaste för säkerheten. Försigtighetsmätt känner man icke. I hela staden, som räknar ungefär 300,000 innoanare, fins ingen enda brandpost efter europeiskt mönster, och man måste hämta vattnet med ämbur ur pölar och brunnar, som befinna sig på gårdarna i de enskilda husen. Det fanns blott två brukbara sprutor (tyskt fabrikat), eljes medeltida handsprutor och ruttna vattensäckar.

Leicester.

Det tätt bebyggda fabriksområdet mellan St Georges kyrkan och midlandjárnvägens godsmagasin i Leicester var natten till den 5 oktober 1911 skadeplassen för en ovanligt förhärjande eldsvåda. Sedan elden någon tid legat och pyrat, utan att blifva observerad, bröt den på en gång häftigt ut i en större strumpvärfverifabrik vid Drottninggatan, och inom några minuter var hela byggnaden från ena ändan till den andra ett enda eldhaf.

Eldstället var beläget inom hufvudbrandstationens uttryckningsområde, och brandkåren kom snabbt tillstädes. Redan från början var det tydligt, att något hopp om att rädda den stora fabriksbyggningen icke fanns, och alla ansträngningar riktades på att förhindra elden att sprida sig till de andra stora fabriker vid Rutlandsgatan och grannskapet af denna.

Lyckligtvis vände sig vinden, som först kastade lägora just åt detta håll, och faran minskades något, ehuru den genom den intensiva strålvärmen ännu var afsevärd.

En mekanisk verkstad, som ligger bakom fabriken, delade snart dennas öde. Slutligen angrep elden S:t Georgeskyrkan, och härmed inträdde en ny fas af

branden, som satte brandkåren och dess chef i en ytterst vanskelig situation. Brandchefen hade nu att göra sitt val: stängningen skulle han offra kyrkan och skydda en brädgård, som låg vid gränsen för eldens framträngande åt andra sidan eller skulle han göra tvärtom. Men då ett uppgifvande af ställningen vid brädgården gifvetvis måste föra till eldens vidare spridning till fabriker på andra sidan af brädgården, och då han ansåg kyrkan ur brandförsäkringssynpunkt vara den minst värda af de två riskerna, vidtog han dispositioner för att skydda brädgårdarna. Brandkårens styrka var nämligen icke tillräckligt stor att möta båda eventualiteterna, ehuruval kåren erhöll kraftigt understöd från frivilliga brandkåren.

Släckningsarbetet koncentrerades nu enligt den sålunda uppgjorda planen mot fabriken långa fasad.

Utgången visade, att planen varit den rätta, ty efter en långvarig och intensiv kamp lyckades man här sätta en gräns, och brädgården och fabriker kring denna hade lyckligt undgått den hotande faran. Kyrkan hade man däremot näst offra, och ehuru koret med orgelverket och några dyrbara fönster, värda 18,000 kronor, blefvo räddade från förstörelse, förtärdes större delen af kyrkan. Den hastighet, hvarmed detta skedde, berodde på, att i hufvudskippet en del af inredningen, däri inbegripet *den höga hvalfgången och det hvälfda taket voro af trä och hade mellan träläktena puts, som var malad för att imitera sten!*

Före midnatt var faran för att elden skulle sprida sig vidare öfverstånden, men ännu varade det flera timmar, innan brandkårens hufvudkrafter kunde dragas ur elden. Skadan uppskattas till ca 2,700,000 kronor.

Den 7 oktober firade frivilliga brandkåren i Leicester sin årsfest, och vid detta tillfälle höll stadens borgmästare ett tal, i hvilket han bland annat yttrade: »Brandchefens dispositioner visade sig vara utmärkta. Man har frågat, hvarför brandkåren icke gjorde så eller så, och hvarför icke kyrkan räddades. Det är naturligtvis beklagligt, att något öfverhufvudtaget skulle brinna, men det skulle hafva varit ett taktiskt missgrepp, om man sökt rädda kyrkan på de stora fabrikenas bekostnad. Hade kårens ansträngningar att skydda dessa byggnader slappats, eller ställningen där uppgifvis, så skulle förlusten helt säkert hafva blifvit minst fem gånger så stor. Vi kunna vara stolta öfver det omdöme, som brandchefen vid detta tillfälle visade och öfver det sätt, på hvilket manskapet såväl från fasta som från frivilliga kåren arbetade. De gjorde alla sin plikt på ett utmärkt sätt.»

Leicester Post bringar särskildt den frivilliga kåren sin hyllning och tack. Inom 1/2-timme efter mottaget telegram voro 70 å 80 man med redskap i full aktivitet på brandplatsen, där de presterade ett fullgodt arbete.

stora brandkatastrofer i landet med de obegränsade möjligheterna har man lyckats fullkomligt dechiffra handlingar och böcker, som elden i större eller mindre grad förstört. En kemist, som i Boston utförde ett dylikt arbete, konstaterade därvid, att handlingar skrifna med galläpplebläck visade sig stora motståndskraft mot rök och hetta, än de moderna anilinbläcken. Ty under det att handlingar, som legat i kassaskåp, hvilka under flera dagar varit utsatta för eldens inverkan, och som voro skrifna med det förre bläcket, trots sitt förkolade tillstånd dock kunde afläsas, gäfvö alla återupplifningsförsöken med anilinbläckerna negativt resultat.

En annan erfarenhet gjorde en tjänsteman i Paris efter kommunardupproret, då som bekant revolutionärerna antände en stor del offentliga byggnader, bl. andra Palais de Justice, där handlingar, böcker o. d. i stora massor förvarades. Dessa hade så länge varit utsatta för inverkan af elden, att bladen i de olika böckerna och handen bildade en homogen massa, hvilken liknade ett stycke förkoladt trä. Äfven vid de mest försiktigt utförda försök att skilja bladen från hvarandra föllo dessa sönder. Man fann då på att aflägsna permanerna samt skära bort själfva ryggstycket, så att hvarje blad blef löst från sammanhanget med de andra. Därpå doppades hela massan i vatten, hvarefter den utsattes för ganska stark uppvärmning från öppningen på en calorifer. Genom vattnets hastiga afdunstning lossnade de olika bladen från hvarandra och kunde nu med iakttagande af viss försiktighet skiljas från hvarandra. De afskrefvos nu och bevittnades. På detta sätt lyckades man rädda ungefär 70,000 dylika dokument.

De förbrända bladens utseende var rätt egendomligt i det att skriften var matt, under det att papperet var glänsande svart. Det hela liknade sammetsapplikationer på svart atlas. Afläsandet af det skrifna försiggick utan hvarje svårighet.

Nu för tiden finnes särskildt elffast bläck och färg, som kan användas såväl för skrifning som tryckning. Bläcket är dessutom olösligt i vatten. En gammal tysk tidskrift (Gewerbeblatt) meddelar ett recept på sådant bläck. 22 drakmer fint malen och fint siktad grafit, 12 gram copallack eller annan gummihartz, 2 drakmer järnviatriol och 8 drakmer galläppeltinktur och indigocarmin. Samtliga ämnen väl blandade och kokade i vatten. Vill man hafva bläcket annorlunda färgadt än svart, så kan man i stället för grafit använda hvilken som helst annan mineralfärg.

Dessa försök och de resultat, som de gifvit, visa alltså, att man ej alltid behöfver anse förkolade handlingar för förlorade. Med ändamålsenlig behandling kunna de afläsas och vidimerade afskrifter af dem erhållas.

Dechiffring af förkolade dokument.

I nr 2 af denna Tidskrift för 1912 redogöres för en brand i Norrköping, efter hvilken det visade sig, att de i kassaskåpen förvarade böckerna och handlingarna blifvit förstörda, en del kolnade o. s. v. Det är ju resultat och erfarenheter, som emellanåt göras beträffande »brandfria» kassaskåp.

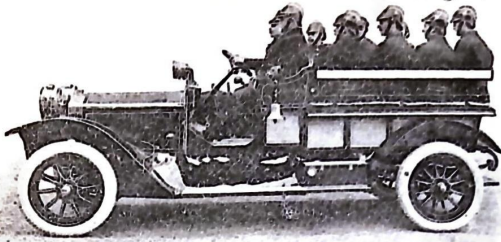
Emellertid torde det vara förhastadt, att i alla fall anse handlingarna räddningslöst förlorade. Efter

Från eget land.

Falun.

Brandmästaren C. W. Öhln och brandförmannen Wilhelm Sandström vid Falu brandkår ha på framställning af därvarande brandstodskommitté och efter brandchefens vitsord af Städernas allm. brandstodsbolag tilldelats en belöning af 50 kr. vardera för den rådhelhet och raskhet de ådagalagt vid dämpandet af eldsvådan å Elsborg natten mellan den 22 och 23 januari.

Nyanskaffning.

Stockholms brandkärs första automobil af Scania-Vabis fabrikat har levererats genom ingenjör E. Hedlund. Automobilen är försedd med en 30—36 hkr. 4 cylindrig motor och gör en fart af 70 km. i tim. Hjulena hafva pneumatiska ringar och s. k. aftagbara fäljar, så att ombyte af ring kan göras på ett par minuter. Belysningen utgöres af två kraftiga strålkastare jemte gasaccumulator och strålkastarnes tändning sker från föraresitsen genom elektrisk anordning. Vagnen är afsedd för inspektion, transport af manskap och materiel samt öfning.

Karosseriet har tillverkats å brandstationen.

Från utlandet.

Berlin.

Berlins brandkår har inbyggt en centrifugalpump på ett Daimler benzinchassis. Bland andra prof, som denna pump aflagt, förtjåna att nämnas.

Vid en öfversvämning arbetade pumpen oafbrutet i 28 timmar med att pumpa smutsigt vatten ur en källare, tillhörig ett bryggeri.

Vid den stora benzintankbranden i Rummelsberg 28 november—3 december 1910 arbetade pumpen oafbrutet utan ringaste anmärkning i 85 timmar. Sugledningen hade en längd af 3 meter vertikalt och 2,5 meter horisontellt. Tryckledningens längd uppgick till 500 meter. Trycket hölls konstant på 8 atm.

Bayern.

Prins-regent Luitpold af Bayern, protektor för de bayerska brandkåren, har skänkt 30,000 mark till upprättandet af ett invalid- och rekreationshem för de bayerska brandkåren.

Små orsaker — stora verkningar.

Ett litet hotell i en tysk landsortsstad hade skafat sig eget gasverk. I källaren hade man uppställt en gasolinapparat med en gasklocka rymmande 10 l. gasolin. I ett uttom hotellet beläget hus fanns dessutom ett med gasolin fyllt fat, från hvilket gasolin tillfördes behållaren i källaren genom en särskild rördning. Från gasapparaten löpte genom alla våningarna genom $\frac{1}{2}$ kvm. stora öppningar i tak och golf en upp till yttertakets gående lina, som på yttertakets insida löpte öfver en rulle. I ena ändan af denna lina fanns en ett par centner vägende tyngd, som genom sin vikt skulle utöfva ett så likformigt tryck som möjligt på gasen. En dag brast denna lina och lodet störtade från vinden genom öppningarna i trossbottarna med i källaren och fyll på gasolinbehållaren. Denna slogs

sönder och genom en, antagligen vid sammanslagningen uppkommen gnista, sattes gasolin i brand. I ett nu sköt en väldig eldpelare upp genom alla husets våningar. Lyckligtvis smälte rördningen till det stora gasolinfatet och blef så tilltäppt genom det nedrasade murbruket och stenarna, att fatets innehåll icke kunde rinna ut i källaren och öka branden. Men det oaktadt åstadkommo de 10 l. gasolin skada nog. I alla våningarna blefvo de rum, i hvilka passagen för lina och lod funnos, fullkomligt utbrända. På husets vind och den där bredvid liggande stora danssalong-tak blef takkonstruktionens trävirke starkt medtögt och själfva taket på båda lokaliteterna starkt skadadt. Några väggar måste af brandkåren nedhuggas och såväl hotell som danssalongen blefvo starkt vattenskadade. Brandskadeersättningen för fast egendom uppgick till ca 5,000 mark.

Österrike.

Den af österrikiska landtdagen antagna »Lag för teaterbyggnader» har erhållit kejslerlig sanktion. Lagen delar teatrarne i två grupper, stora teatrar med plats för mer än 600 personer och små teatrar för mindre antal än 600 personer. Lagen innehåller en del lättnader i bestämmelserna för de förra såsom t. ex. att de ej behöfva vara fria åt alla 4 sidorna, det anses nog, om de äro fria åt 3 sidor, ja till och med 2 är nog, därest gardarne äro tillräckligt stora. Äfven kunna restaurationer inredas i teaterbyggnader enligt den nya lagen. För de små teatrarans vidkommande innehåller lagen en del skärpningar. Lagen har ingen retroaktiv verkan på befintliga stora teaterbyggnader.

Aargau.

På initiativ af Aargauer Brandförsäkrings-Inrättning har afhållits en instruktionskurs för sotare, hvarvid särskildt hölls föredrag angående förrättandet af brandsyn. Äfven anordnades en brandkårskurs, i hvilken deltog 223 man från olika delar af kantonen. Slutligen har Inrättningen anordnat en kurs för brandkårsöficerare, hvilken kurs räknade 62 deltagare. Utgifterna för dessa kurser uppgingo till 11,274 francs.

Amerika.

Under amerikanska brandförsäkringsföreningens (American International Association of Fire Engineers) 39.de årsmöte i år i Milwaukee hölls bland annat ett föredrag, i hvilket betonades, att brandväsendets förebyggande verksamhet bäst kunde komma att utöfas, därigenom att personalen uppfostrades och undervisades i allt till yrket hörande, samt att de resultat, till hvilka man på den vägen skulle komma, vore af större värde än de, som man skulle vinna på lagstiftningens väg.

I öfverensstämmelse med denna åsikt var ock sammanträdet ordnat och föredragen afpassade. Bland dessa senare märkas: Elektriska brandkårsfordon; Brandkårsfordon med explosionsmotorer; Sprinklersanläggningar; Dimensioner på slangar och metod att beräkna deras effekt; Val af slangar för brandkarer; Massiva eller pneumatiska hjulringar; Utrustning och effektivitet hos frivilliga brandkärer; Bestämmelser rörande exercis och inre tjänst vid brandkarer; Hvarför skulle brandchefen klandras för förhållanden, öfver hvilka han ej har kontroll? Brandskydd och brandchefen.

I förening med sammanträdet var anordnad utställning och uppvisningar. Mötet beslöt att hädanefter anslå en dag af mötedagarna till behandling uteslutande af förebyggande verksamhet.

New York.

The British Fire Prevention Committee i London har låtit utarbete en rapport angående eldsvådan i Asch-huset i New York den 25 mars 1911, vid hvilken brand 145 personer förlorade lifvet. Kommittén framhåller i sin berättelse, att byggnaden knappast kan räknas som en »sky-scraper», då den endast har 9 våningar, förutom bottenvåning, samt att möjlighet förefinnes för, att en likadan katastrof kan inträffa i en t. ex. endast 7 våningar hög byggnad.

Författaren af rapporten framhåller skarpt byggnadens brister vid tiden för katastrofen och säger bland annat: Det fanns inga passager gående i öster och väster på södra sidan af 7. och 8. våningarna, i det bordet med symaskinerna stötte intill väggen. Rummet mellan dessa bord var ungefär 4 fot bredt och upptogs af 2 stolrader med ryggarna vända mot hvarandra för de vid symaskinerna arbetande. Dessutom funnos mellan bordet korgar och dylikt dels för det färdiga arbetet, dels för det ännu icke påbörjade. Den enda väg, på hvilken den vid södra väggen varande personalen bekvämligen kunde komma till trapporna och elevatorerna i sydvästra hörnet, var att gå längs med hela den ofvan nämnda gången mellan bordet, som ju var rikligen försedd med hinder, ända upp till norra ändan af salen och därifrån till den västra sidans gånger.

Årsredogörelser.

Stockholms stads statistik. VIII. Brand- och ambulansväsen. Under år 1911 har brandkåren alarmerats 261 gånger, däraf 44 ggr för soteldar. Utbetalda brandskadeersättningar kr. 135,423: 50, hvaraf kr. 58,053: 87 för fast och 77,369: 63 för lös egendom.

I berättelsen finnes brandchefens — förut i Tidsskriften relaterade — reseberättelse för studerande af motorer och pumpar införd.

Stadens nettoutgifter för brandväsendet under år 1911 uppgå till 419,132: 28 kr.

Södertälje. Under 1911 har brandkåren varit alarmerad 17 ggr, däraf för eldsvåda 5 ggr, skogseld 1 gång och skorstenseld 11 ggr. Utbetalade brandskadeersättningar uppgå till 5,035: 67 kr., hvaraf för fast 3,700 och för lös egendom 1,335: 67 kr. Utgiftsstat: kr. 16,146: 10.

Litteratur.

Les Sapeurs-Pompiers de France. 3:e Édition, 1912. Impr. Cerf, Paris. Af Lieutenant Ivar Hitzemann, brandchef i Vrioflay (Seine-et-Oise). Ett omfångsrikt, rikhaltigt och intressant arbete, omfattande icke mindre än 880 sidor med upplysningar af de mest olika slag rörande brandväsendet i Frankrike, rullor öfver officerarne, förteckning öfver kärernas styrka, utrustning m. m. En annan afdelning af verket, den tekniska delen, omfattar brandkärnans organisation, förvaltning, materiel, instruktion, taktik, förebyggande verksamhet, reglementen, lagar, kort sagdt det, som allt brandkårsbefäl måste känna till.

I en tredje afdelning redogör författaren för organisation och utrustning af brandkärnorna i en del lufvudstäder och större utländska städer. Bland dessa förra märkes särskildt en synnerligen fullständig uppgift angående Stockholm, hvarjämte ock i arbetet influtit såsom exempel på våra svenska uniformer vid brandkärnorna trenne fotografier af brandkarlar.

Äfven denna Tidsskrift finnes omnämnd bland fackpressen, och dess utlåtande och annulan af arbetets 1. upplagt i 1910 års ärgång intagen.

Förutom de synnerligen värdefulla uppgifter, som verket innehåller, kommer därtill, att de äro lätt och elegant skrifna samt innehålla kraftiga maningar till samvetsgrannt och målmedvetet arbete för förvärfvande af ökade kunskaper och ökad erfarenhet i brandväsendets kräfvande tjänst.

Arbetet är försedd med fotografier och afbildningar från alla världens länder, hvilka ju göra det än mer intressant.

Boken har på utställningen i Roubaix erhållit Grand Prix och på världsutställningen i Turin tillerkändes den silfvermedalj.

Vi kunde skatta oss lyckliga, därest vi i vårt land egde ett arbete af motsvarande goda egenskaper.

Händt.

Juni.

- 1389; 11-12. »Den natt då de tyske Stockholms borgare, som under Albrechts regeringstid sig mycket förökt hade, genom sin fratres ciccullous eller hättbröder så obarmhertigt handterade sina svenske nedborgare och en del af dem efter mycket marterande på Keplingeholmen vid Stockholm midnattstid levande uppbredda.»
- 1434; 23. Stormas och nedbrinnes Borgarnäs i Stora Tuna.
- 1511; 5. Jens Holgerson Ulftand öfverrumplar Wismar och uppbredder dess förstäder.
1511. Danskarna bränna 14 kyrksöcknar på Öland.
- 1517; 4. Ståkeholms fäste och Vestervik brinnas af danskarna.
- 1611; 26. Kriksvanopel intages och uppbreddes af Gustaf II Adolf.
- 1686; 6. Stockholm. 646 gårdar på Normalm förstördes af eld.
- 1726; 25—27. Viborg i Danmark. Storbrand; 78 hus, domkyrkan och svartbrödraklostret förstördes.
- 1751; 8. Stockholm. Vid färgeriet »Blå hand» vid Klara sjö utbröt eldsvåda, som förstörde större delen af Normalm, bl. a. Clara kyrka (fört brunnit 1446). Genom flygeld från denna brand spreds elden till Södermalm och gick till Sinkens damm och Hornskroken.
- 1751; 10. Stockholm. Innan ännu denna brand hunnit släckas, utbröt våldel vid Ladugårdslandstorg, där flera hus lades i aska.
- 1751; 13. Stockholm. Eldsvåda i Smala gränden på Ladugårdslandet utmed Näckströmmen. Nybron och flera byggnader i fara.
- 1781; 8. Paris. Operan brinner för andra gången. 21 personer omkomma.
- 1786; 9. Wien. Storbrand, 24 hus vid Liechterfeld.
- 1789; 17. London. Operan nedbrinner för andra gången.
- 1795; 5 7. Köpenhamn. Storbrand; 1,000 gårdar och hus samt Nicolai kyrka.
- 1822; 12. Stockholm. Storbrand på Blasieholmen, hvarvid förutom en mängd hus och bodar, Skeppsholmskyrkan, största delen af Skeppsholmsbron, 8 större och 4 mindre fartyg samt en mängd varor brunno.
- 1828; 30. St. A. B. s första reglemente fastställes.
- 1841; 8. London. Astleys Amfiteater jämte 23 hus nedbrinna.
- 1846; 12. Quebec. Kungl. teatern nedbrinner. Fruktansvärd panik. 200 personer omkomma.
1851. »Fire-Annihilatorn» provfades. Denna tilldrog sig stor uppmärksamhet till dess fabrikk, där apparaten gjordes, nedbrann till grunden.
- 1857; 7. Livorno. Teatro degli Aquidotti nedbrinner. 100 personer omkomna och 200 skadas.
- 1863; 18. Malmö. Flera hus i stadsdelen Östervärn nedbrunno.
- 1867; 19. Filadelfia. Fox American Teater nedbrinner. 28 personer omkomma.
- 1870; 5. Konstantinopel. Storbrand 7,000 hus. Öfver 100 personer omkomna.
- 1873; 19. Burlington Opera och 35 hus afbrinna.
- 1873; 25. Marseille. En teater och flera andra hus nedbrinna.
- 1875; 9. Första Svenska brandchefsmötet hölls i Jönköping.
- 1877; 20. St Johns. Större delen af staden nedbrinner.
- 1883; 24. Marionetteatern i Dervio nedbrinner. 53 personer omkomma.
- 1888; 25. Sundsvall och Umeå. Större delen af städerna nedbrunn. Lilla Edet brann.
- 1899; 14. Verband Deutscher Berufsfeuerwehren bildades i Leipzig.
- 1907; 26. Berlin. Storbrand. Victoriaspeicher.
- 1909; 6. Svenska Brandchefsföreningen konstituerades i Stockholm.
- 1910; 14. Malmö. Stor upplagsbrand å vestra hamnområdet.
- 1911; 2. Skanör. 5 gårdar nedbrunno.